

ש הלכות תשעה באב ש

הלכות ערב תשעה באב (יום שני - ה' באב)

- מבושל לא נחשב תבשיל, לכן מותר לשתות תה או קפה. המנהג לאכול בסעודה זו לחם עם תבשיל עדשים או ביצים קשות כדרך אבלים. יושבים על הקרקע, ולא ישבו שלושה יחד שלא יתחייבו בזימון.
- אחר הסעודה מפסקת** – אף אם גמר אכילתו ובירך ברכת המזון, אינו נחשב שקיבל התענית, עד השקיעה, מכל מקום טוב להתנות כן בפה.
- כניסת הצום** – מהשקיעה (19:28) נכנס הצום ואסור בכל ה-5 עינויים.

- לימוד תורה מחצות היום** – יש אומרים שמחצות היום ואילך אין ללמוד תורה, זולת בדברים המותרים ללמוד בתשעה באב (רמ"א, מג"א, בן איש חי), אמנם יש אומרים שהיא חומרא יתירה (מהרש"ל, גר"א), והמיקל אין מוחזק בידו (משנה ברורה) וכן נהגו רוב הספרדים להקל בזה (חזון עובדיה).
- סעודה מפסקת** – סעודה האחרונה שאוכל אחר חצות היום קודם התענית נקראת סעודה מפסקת. בסעודה זו אסור לאכול יותר מתבשיל אחד. ירקות או פירות חיים מותר לאכול אפילו כמה מינים, וכן משקה.

חמשה עינויים האסורים בתשעה באב

"תנו רבנן: כל מצות הנהגות באבל נהגות בתשעה באב: אסור באכילה ובשתיה, ובסיכה ובנעילת הסנדל, ובתשיש המטה, ואסור לקרות בתורה בנביאים ובכתובים, ולשנות במשנה בתלמוד ובמדרש ובהלכות ובאגדות" וכו' (גמ' תענית ל.)

1 – איסור אכילה ושתיה

- אסור לאכול או לשתות אפילו כל שהוא. לכן אין לשטוף את הפה במים, אלא אם כן יש לו צער גדול ויוריד את הראש למטה שלא יבלע.
- קטנים עד גיל 9 אין צריכים להתענות כלל. מגיל 9 עד גיל מצוות ראוי לחנכם להתענות לכמה שעות לפי כוחם, אבל להשלים אינם צריכים.
- יולדת תוך 30 יום ללידתה מותרת לאכול, וכן חולה שהוא חלוש וחש בגופו אף שאין בו סכנה, ויאכלו כהרגלם תמיד. אבל מעוברות ומניקות אסורות לאכול, אלא אם לא מרגישות טוב שאז דינן כחולה.

2 – איסור רחיצה

- אסור לרחוץ במים, בין חמים בין קרים, ואפילו להושיט אצבעו במים.
- אם היו ידיו או שאר גופו מלוכלכים – מותר לרחצם.
- בנטילת ידיים בבוקר או אחר שירותים יש ליטול עד קשרי האצבעות. בנטילת ידיים לברכת כהנים או למי שאוכל – יטול כרגיל כל כף היד.

3 – איסור סיכה

- אסור סיכה של תענוג, בשמן או בושם, ואפילו לסוך אבר אחד אסור.
- אסור לאשה להתאפר או לצבוע את השפתיים (אגרות משה).

מנהגי אכלות בתשעה באב

- נמוך כאבלים, וישים דבר שיפסיק בינו לבין קרקע. זקן, מעוברת וכל מי שקשה לו, וכן הנוסע באוטובוס או רכב יכולים לשבת על כסא רגיל.
- הנחת תפילין** – אין מניחים תפילין בשחרית אלא במנחה (שו"ע). **מי שנוהג להניח בשחרית יניח בביתו בצינעא קודם שיבוא לבית הכנסת.**
- שאילת שלום** – אין לשאול בשלום חברו, ובכלל זה אין לומר בוקר טוב או לילה טוב. אם חברו שאל בשלומו ישיבו בשפה רפה.
- איסור מלאכה** – אין עושים מלאכה (עבודה) כל הלילה וכל היום עד חצות. גם אחרי חצות מי שעושה מלאכה אינו רואה ברכה ממנה. מותר לעשות מלאכה בדבר האבד. מותר למכור ולקנות דברי מאכל.
- קידוש לבנה** – בסוף הצום לאחר תפילת ערבית מקדשים את הלבנה.

- לימוד תורה** – אסור ללמוד תורה משום שנאמר "פקודי ה' ישרים משמחי לב". **חובת מצוות לימוד תורה קיימת גם בט' באב**, לכן ילמד בענייני החורבן ובהלכות אבלות בדרך פשוטה בלי להתעמק מדי "אף על גב שודאי מתיקות התורה יש גם בדברים הרעים שבתורה, מכל מקום הצער מהדברים הרעים מפיג שמחת התורה ולכן מותר ללומדם" (ערוה"ש). אין לקרוא תהילים או חק לישראל, אבל מותר לקרוא כל מה שבסדר התפילה, כגון פרשת הקורבנות ופרק איזהו מקומן וכדומה. בכל מקרה לא ישב בטל ולא יסיח דעתו מן האבלות.
- שינוי בשינה** – בשעת השינה יש לשנות מדרכו הרגילה, עם רגיל בדרך כלל לישן עם כרית ישן בלילה זה בלי כרית, וכן כיוצא בזה.
- ישיבה על הארץ** – עד חצות היום יש לשבת על הקרקע או על כסא

מוצאי צום תשעה אב (יום רביעי - י' באב)

- האשכנזים – עד חצות היום אסור הכל, כולל להסתפר, לכבס ולהתרחץ, לאחר מכן מותר הכל, כולל לאכול בשר ולשתות יין.

- יום למחרת (יום רביעי - י' באב)**: למנהג הספרדים – אין לאכול בשר ולשתות יין בכל היום, אבל מותר להסתפר, לכבס ולהתרחץ. למנהג

יהי רצון שנוכה לראות במהרה בימינו בגאולה שלימה ברחמים בהרמת כבודם של ישראל ובבנין בית המקדש